

טיפול בפרחים קטופים בבית דובי וולפסון, שה"מ

- **כחומר חיטוי** ניתן להשתמש באקונומיקה (החומר הפעיל נתרן היפו-כלוריד), ורצוי להשתמש בזו שאינה מכילה תוספים אחרים (חומרי ריח). מוסיפים 5 מ"ל (כפית) אקונומיקה לכל 2 ליטרים מי תמיסה (0.25%).
- **להורדת מתח הפנים** של המים ישמש דטרגנט המיועד לרחצה או לרחיצת כלים. לכל ליטר מי אגרטל יוספו שתי טיפות (ולא יותר). זהירות, עלול לגרום להתרוקנות הגבעול!
- **להחמצת** התמיסה נשתמש בשתי כפות מיץ לימון לכל ליטר מי אגרטל.
- **כמקור** אנרגיה נשתמש בסוכר ביתי רגיל. כפית סוכר (5 גר') לליטר מי אגרטל, למרבית סוגי הפרחים.

הערות:

התמיסה מתאימה למרבית סוגי הפרחים. אם האגד באגרטל מכיל פרחים עם עלים רכים גדולים, העלים עשויים להינזק מהסוכר; במקרה כזה יש להסיר את העלים לאחר שניזוקו או להקטין את כמות הסוכר המומלצת. אם אין בטוחים בטריות ובאיכות הפרחים - אין להוסיף סוכר לתמיסה; ובכל מקרה, אין להוסיף סוכר לגרברה. גבעולי פריחה הנושאים עליהם פרחים בגילים ובמצבי פתיחה שונים, כמו ציפורן ננסית, סיפן, לוע ארי, מנתור או סוגי חרצית שונים - ניתן להכפיל את כמות הסוכר המומלצת כדי לגרום לפתיחה טובה יותר של הפרחים הסגורים. במקרים כאלה יש להסיר פרחים שנבלו ועלים שניזוקו. כדאי ללמוד מהניסיון: אם פרחים מסוימים ניזוקו מתוספת סוכר; יהיה זה לקח לבאות ובעתיד כשנביא הביתה פרחים אלו, לא נוסיף סוכר לתמיסה (לדוגמה גרברה).

בהצלחה!

הבעת תודה לידידי ד"ר איתן שלמה ויגאל סלונים מחברת גדות-אגרו שעברו על החומר והעירו הערות בונות ולמיטל סיני על התמונות.

הוצל"א שה"מ * עריכה: עדי סלונקו * גרפיקה: לובה קמנצקי * צילום השער: עליזה זיזק

- את שלושת הס"מ התחתונים של גבעול הפרח במים חמימים 60-70 מ"צ; ולהשתמש בתכשירים המכילים יון אמוניום רבעוני בריכוז גבוה בלי לחדש חתך.
- מומלץ להשתמש במזון לפרח הקטוף כדי לשפר איכותו ולהאריך את חיי המדף שלו כמוסבר להלן.
- בפרחים המטופלים במזון לפרח הקטוף - אין צורך לחדש חתך מדי 3 ימים ואין להשתמש במים חמים או פושרים.

פרחים הם אורגניזמים חיים הדקוקים למקורות מזון. בהיותם חלק מהצמח הם מקבלים ממנו את הדרוש להם. לאחר קטיף, בעת המעבר לאגרטל, עליהם להמשיך לקבל את אשר קיבלו מהצמח וחומרים נוספים הנובעים מהעובדה שהם סנותקים מהצמח.

תמיסות אחזקה לפרח הקטוף

התמיסות הבסיסיות להחזקת פרחים באגרטל כוללות:

- **חומר חיטוי** למנוע התפתחות מיקרואורגניזמים (חיידקים ופטריות).
- **חומר להורדת מתח הפנים** של המים המאפשר כניסה קלה יותר של המים לצינורות ההובלה.
- **חומרים להחמצת המים** כדי לאפשר זרימה טובה יותר של מים בגבעול. חומרים אלה תורמים גם להפחתת התפתחות המיקרואורגניזמים.
- **מקור אנרגיה** (סוכר) תורם לשמירה על הצבע של עלי הכותרת משפר את פתיחת הפקעים ומשפר את קליטת מים.
- **מוסתי גידול** המאפשרים עיכוב בהזדקנות העלווה.

ישנם בשוק חומרים שניתן להוסיפם למים שבהם מציבים את הפרחים. החומרים המקובלים הם חומר ישראלי בשם "לונג לייף" המשווק ע"י חברת "אגרו-גדות", וחומר מיובא מחברת "קריזל" ההולנדית. השימוש בחומרים ייעשה על פי הוראות היצרן.

המלצות לטיפול בפרחים הקטופים בבית

מבוססות על חומרים המצויים בכל בית, הטיפול יסייע ליעל את מאזן המים ואת אספקת המזון של הפרח הקטוף.

דרכים לשיפור משך חי הפרח ומעבר הסים דרך אזור החתך

- יש להקפיד לרכוש את הפרחים בחנות פרחים או בנקודת מכירה המטפלת בהם ומאחסנת אותם בצורה המיטבית: טמפרטורה של 20 מעלות, אוורור, לחות של 60%, ומניעת רוח ישרה על הפרחים.
- יש לקצר את החלק התחתון של הגבעול לפחות ב-2-3 ס"מ (חידוש חתך), רצוי באלכסון. החתך נעשה באלכסון כדי להגדיל את השטח הנמצא במגע עם המים; ומבצעים אותו בכלי חד מאוד (סכין או מזמרה) כדי לשמור על שלמות הרקמה.
- יש להסיר את העלים התחתונים כך שלא יהיו במים, ובכך תופחת התפתחות המיקרואורגניזמים.
- יש להציב את ענפי הפרחים במים נקיים ובמכלים נקיים שעברו שטיפה במים, בסבון ובכלור בהקדם האפשרי לאחר הקנייה.
- רצוי להשתמש במים חסרי יונים: מי גשמים, מי מזגן או מים מזוקקים.
- יש להסיר פרחים ועלים קמולים, להחליף את המים באגרטל ולחזור על הפעולה של חידוש החתך אחת ל-3 ימים כדי למנוע את אילוח המים ואת אזור החתך בחיידקים וכדי למנוע הגלדה של אזור החתך.
- בפרחים מסוימים (חרציות, גרברה) ניתן להציב את גבעולי הפרחים לכל אורכם במים פושרים כדי להוציא את בועות האוויר מהגבעול.
- במקרה של צמחים המכילים שרף, לאחר חידוש החתך יש להשהות

הגורמים להפחתת מעבר הסים דרך אזור החתך

פיסיקליים:

- מתח המים בצינור ההובלה אינו מאפשר לעמוד המים בגבעול להגיע לאזור הפרח, כתוצאה מכך שהענף שהה מחוץ למים ואיבד מים לאוויר.
- בועות אוויר הנמצאות בצינורות ההובלה, מפרידות בין המים שבגבעול למים שבאגרטל ומגבירות את ההתנגדות למעבר מים.

ביולוגיים:

- חיידקים התיישבו באזור החתך ויצרו סתימה.
- תהליך ההגלדה של אזור החתך גרם לסתימה בגבעול.
- בצמחים המכילים שרף (חלבוב ואסקלפיאס, לדוגמה), השרף מונע את כניסת המים לגבעול.

יש לזכור כי הטיפול בפרח באגרטל ימצה את המיטב מפרחים משובחים אך יתרום במעט לפרחים באיכות ירודה.

לאחר קטיפתם מסשיכים הפרחים בחייהם; הם בעצם חלקי צמח חיים. טיפול ראוי יתרום להמשך התפתחותם של הפרחים וענפי הקישוט ואף יאריך את חייהם באגרטל.

מבוא

איכות הפרח תלויה בשלושה גורמים: **איכותו הבסיסית** הנקבעת על פי המין וזן הפרח (התכונות הגנטיות שלו); **תנאי הגידול** שאותם מעניקים לפרח מגדלי הפרחים, **והאיכות המוקנית** התלויה בטיפול בפרח לאחר הקטיף. מטרת הטיפול בפרח לאחר הקטיף היא להאריך את חיי האגרטל שלו או למנוע נבילה מוקדמת של הפרח והעלווה, לשפר את יכולת הפתיחה שלו ולשמר את צבעו הבסיסי לאורך זמן. הטיפול כולל גם את שמירתו של הפרח מפגיעות מכניות וממחלות המתפתחות בתנאי החזקה בלתי נאותים לאחר הקטיף, באחסנה בנקודת המכירה ובטיפול אצל הצרכן הסופי.

ניתן לחלק את הטיפול בפרח הקטוף לשלושה שלבים: **טיפול ראשוני** לאחר הקטיף המתבצע על ידי המגדלים; **טיפול לאחר המשלוח** המתבצע במערכות השיווק והמכירה של הפרחים; ו**טיפול המתבצע אצל הצרכן הסופי**. תפקידו של הטיפול אצל הצרכן הסופי למצות את מיטב האיכות של הפרח, לשפר את מראהו ולהאריך את משך חייו. רבים מאתנו, הלקוחות הסופיים של הפרח, אינם מבצעים את הטיפול. מטרתו של דפון זה להסביר את התהליכים שעובר הפרח הקטוף ולסכם את דרכי הטיפול במוצר בתנאי הבית.

סאזן הסים של הפרח הקטוף

רבים מכירים את התופעה של קמילת הענף למרות היותו באגרטל מלא מים. הסיבה לכך היא שהמים אינם זמינים לפרח, או במילים אחרות, כמות המים המתנדפת מהגבעול גדולה מהכמות הנשאבת לתוכו. המים המתנדפים לאוויר נשאבים דרך אזור החתך, והקמילה מעידה על הפחתת מעבר המים דרך החלק התחתון של הגבעול. התהליך תלוי בטמפרטורה ובעוצמת האור. לגבי מרבית הפרחים, הפחתת הטמפרטורה (אחזקת הפרחים במקרר טרם מכירתם) תפחית את תהליך הנידוף ותהליכים נוספים ותשפר את חיי המדף.